

การพัฒนากฎหมายรองรับการซื้อขายออนไลน์¹

Development of laws to support online purchases

ปัทมณีสาร์ องค์กรปรัชญากุล²

Pannisa Ongprachayakul²

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก²

Faculty Law, Krirk University²

E-mail: pantip2ong@gmail.com

Received 31.12.2023 ➤ Revised 13.11.2024 ➤ Accepted 26.11.2024

บทคัดย่อ

การ วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ (1) เพื่อศึกษาปัญหาการซื้อขายออนไลน์ (2) เพื่อศึกษาการพัฒนากฎหมายรองรับการซื้อขายออนไลน์ วิธีดำเนินการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบบการวิจัยเอกสาร (Documentary Research)

ผลการวิจัยพบว่า (1) ปัญหาการซื้อขายออนไลน์ จากสถิติปัญหาการใช้สื่อออนไลน์ ซื้อสินค้า ทั้งเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ และฟ้องร้องคดีความ ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และ ศาล เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งด้านจำนวน ประชาชนผู้ได้รับความเสียหาย และมูลค่า ความเสียหาย ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าที่มี ราคาไม่เกินสองพันบาท กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแสดงตัวตนของผู้ขายมีความไม่เหมาะสม กับสภาพสังคมในปัจจุบัน และประชาชน ผู้ใช้สื่อออนไลน์ซื้อสินค้าไม่รู้จักหรือรู้จักน้อย และไม่ทราบว่าเข้าถึงข้อมูลในการตรวจสอบ ข้อมูลผู้ขายผู้ประกอบการคือ พระราชบัญญัติ ทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 และประกาศ กระทรวงพาณิชย์ เรื่อง ให้ผู้ประกอบการพาณิชย์กิจ

¹ บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย เรื่อง การพัฒนากฎหมายรองรับการซื้อขายออนไลน์ ใน พ.ศ. 2567 คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก

² คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก 3 ซอยรามอินทรา 1 แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร 10220

ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2553 ลงวันที่ 10 พฤศจิกายน 2553 ข้อ 5 ซึ่งไม่ได้รับความสำคัญในการนำมาบังคับใช้อย่างจริงจัง และมีอัตราโทษปรับที่เป็นจำนวนเงินต่ำมาก (2) การพัฒนากฎหมายรองรับการซื้อขายสินค้าออนไลน์นั้น ควรนำหลักสุจริตมาใช้ในการพัฒนากฎหมายให้มีการแสดงตัวตนของผู้ขายสินค้าทางออนไลน์ด้วยการจดทะเบียนพาณิชย์กักให้ถูกต้องตามกฎหมาย และควรแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมกฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าวอันเป็นกฎหมายหลัก และ กฏหมายรองให้สอดคล้องกัน

โดยการปรับปรุง พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 มาตรา 6(1) ให้ครอบคลุมประเภทสินค้าออนไลน์ และ มาตรา 19 เพิ่มอัตราโทษ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และกระทรวงพาณิชย์และองค์กรภาครัฐที่กำกับดูแลโลกไซเบอร์ควรนำกฎหมายนี้มาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือประชาชนผู้บริโภคใช้สื่อออนไลน์ซื้อขายสินค้าให้ได้มากขึ้น

คำสำคัญ: การพัฒนากฎหมาย, การรองรับ, การซื้อขายออนไลน์, พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499

Abstract

This research has two objectives: (1) To study the problems of purchasing products online. (2) To study the development of laws to support online purchasing. How to conduct research It is Qualitative Research and Documentary Research.

The results of the research found that (1) Issues Related to Online Shopping : The statistics from the Technology Crime Suppression Division, Ministry of Digital Economy and Society, and the courts show a continuous increase in complaints, grievances, and lawsuits related to online shopping. This increase is seen both in the number of affected individuals and the value of damages, with the majority of these cases involving

products priced at no more than 2,000 Baht. The laws related to the identification of sellers are outdated and do not align with the current social context. Moreover, online shoppers are often unaware or have limited knowledge of how to access information to verify the sellers. This includes the Commercial Registration Act, B.E. 2499 (1956) and the Ministry of Commerce's Announcement on the Requirement for Business Operators to Register Their Business (No. 11), B.E. 2553 (2010), dated November 10, 2010, Clause 5. As a result, these laws are not strictly enforced, and the penalties are minimal. (2) Development of Laws Supporting Online Shopping: The principle of good faith should be incorporated into the

development of laws that require online sellers to properly register their businesses according to the law. Additionally, the aforementioned primary and secondary laws should be amended to ensure they are consistent with one another. Specifically, the Commercial Registration Act, B.E. 2499 (1956), Section 6(1) should be revised to cover online products, and Section 19 should include increased

penalties to reflect the current situation. Furthermore, the Ministry of Commerce and relevant government agencies overseeing cyberspace should enforce these laws more effectively to better protect consumers who shop online.

Keywords: Legal development, support, online purchases, Commercial Registration Act, B.E. 2499 (1956)

1. บทนำ

ประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศมหาอำนาจ กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศจีน ได้ให้ความสำคัญกับปัญหาที่เกิดขึ้นในโลกไซเบอร์และพลเมืองโลกใช้สื่อดิจิทัลติดต่อสื่อสารออนไลน์กันอย่างแพร่หลาย มากมาย โดยกำหนดเป็นนโยบายหลักของประเทศในการกำกับ ดูแล ป้องกัน แก้ไข ปัญหาภัยคุกคามและอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในโลกไซเบอร์ มีการจัดตั้งศูนย์ หน่วยงาน องค์กร ขึ้นมากำกับดูแลโลกไซเบอร์ และออกกฎหมาย ความปลอดภัยทางไซเบอร์และกฎหมายคุ้มครอง ข้อมูลส่วนบุคคลอย่างต่อเนื่อง เพื่อต้องการ รักษาอำนาจอธิปไตยของประเทศและ กำกับดูแลคุ้มครองพลเมืองให้ใช้สื่อดิจิทัล ในโลกไซเบอร์ให้ปลอดภัยและสามารถพัฒนา โลกไซเบอร์ให้เป็นประโยชน์ได้อย่างสร้างสรรค์ ต่อไปในอนาคต

ปัญหาภัยไซเบอร์ที่มีแนวโน้มจะเกิด มากขึ้นนี้ ทำให้หน่วยงานกำกับดูแลและองค์กร

ทั่วโลกตื่นตัวกับการเร่งยกระดับการจัดการ ความเสี่ยงด้านความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ อย่างจริงจัง มีการออกกฎหมายและแนวทางการกำกับดูแลเพื่อลดความเสี่ยงดังกล่าว เช่น สหภาพยุโรปออกกรอบการดูแลความปลอดภัย ไซเบอร์ของภาคอุตสาหกรรมในยุโรป (Directive on Security of Network and Information Systems) และกฎหมายเพื่อคุ้มครองข้อมูล ส่วนบุคคลของพลเมืองสหภาพยุโรป (General Data Protection Regulation) ขณะที่ ประเทศสหรัฐอเมริกาได้จัดทำกรอบการทำงาน ด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (National Institute of Standards and Technology Cybersecurity Framework) ซึ่งเป็นกรอบ มาตรฐานสากลที่ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลาย ในองค์กรต่าง ๆ ทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยด้วย โดยกรอบนี้วางแนวปฏิบัติที่ดีที่ครอบคลุมถึง การระบุและเข้าใจถึงบริบทต่าง ๆ เพื่อบริหารจัดการ ความเสี่ยง (Identify) การวางมาตรฐาน ควบคุมเพื่อป้องกัน (Protect) การตรวจจับ (Detect) การรับมือต่อภัยคุกคาม (Respond)

และการฟื้นฟูระบบในเวลาที่พักการณ (Recover) (อนุภาค มาตรมูล และ อิสรารุณี เอี่ยมวิริยะกุล, 2561, หน้า 1) และได้มีการออกกฎหมายมากำกับดูแลเกี่ยวกับภัยไซเบอร์ ดังเช่น พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 เป็นต้น ซึ่งภัยคุกคามทางไซเบอร์ (Cyber Threats) เป็นภัยที่ส่งผลกระทบในทุกภาคส่วนทั้งทางเศรษฐกิจหรือความมั่นคงของประเทศ โดยใน พ.ศ. 2560 ประเทศไทยมีสถิติการคุกคามทางไซเบอร์ตลอดทั้งปี ผลโดยรวมทั้งหมด 3,237 ครั้ง และตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2561 มีการคุกคามทางไซเบอร์ที่ได้บันทึกไว้ในสถิติแล้วจำนวนทั้งหมด 2,311 ครั้ง โดยการคุกคามที่มากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งคือ ความพยายามจะบุกรุกเข้าระบบ (Intrusion Attempts) ที่บันทึกไว้ได้ จำนวน 984 ครั้ง (เสมอ นิมเงิน, 2563, หน้า 1)

ปัจจุบันยุคไซเบอร์ที่มีการใช้สื่อดิจิทัลติดต่อสื่อสารออนไลน์ซึ่งได้รับความนิยมใช้กันอย่างแพร่หลายทั่วไปนั้น มีการพัฒนาแอปพลิเคชันต่าง ๆ ที่ประชาชนทุกเพศทุกวัยสามารถเข้าถึงใช้งานติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างรวดเร็ว เช่น เฟซบุ๊ก ไลน์ เว็บไซต์ ดึงดูดรวมทั้งการซื้อขายสินค้าและบริการผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ ทางออนไลน์ก็เป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลายเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วด้วยเครื่องโทรศัพท์มือถือเพียงเครื่องเดียวเช่นกัน

ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการค้นหาสิ่งซื้อสินค้าชำระเงินและนำส่งมาถึงบ้านได้ทันที การซื้อขายสินค้าออนไลน์สามารถซื้อขายได้ทุกที่ทุกเวลา สร้างความสะดวกสบายให้ผู้ซื้อและผู้ขาย ประเทศไทยก็ใช้สื่อออนไลน์ในโลกไซเบอร์เช่นเดียวกัน โดยสำนักงานการพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Transactions Development Agency : ETDA) รายงานผลการสำรวจมูลค่าอีคอมเมิร์ซในประเทศไทย พ.ศ. 2563 เท่ากับ 3.78 ล้านล้านบาท จากการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคนไทยที่นิยมซื้อสินค้าและบริการออนไลน์เพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้มูลค่าอีคอมเมิร์ซใน พ.ศ. 2564 คาดการณ์ว่าจะมีแนวโน้มการเติบโตอย่างต่อเนื่องภายหลังจากการฟื้นตัวจากสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 เป็น 4.01 ล้านล้านบาท โดยคาดการณ์อัตราการเติบโตเฉลี่ยสะสม พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2564 อยู่ที่ร้อยละ 9.79 (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, 2565)

เมื่อประชาชนในยุคไซเบอร์ใช้สื่อออนไลน์ซื้อสินค้าเพิ่มมากขึ้น มีปัญหาเกิดขึ้นมากมายด้วยเช่นกัน ดังจะทราบได้จากสถิติข้อมูลการแจ้งปัญหาการซื้อสินค้ากับกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี รายงานแนวโน้มอาชญากรรมทางเทคโนโลยีใน พ.ศ. 2565 ข้อมูลจากสถิติการเข้าแจ้งความร้องทุกข์ศูนย์บริการประชาชน กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2561-2564 พบว่า รูปแบบของอาชญากรรมทางเทคโนโลยีหรือใช้เทคโนโลยี

ในการกระทำความผิดที่มีประชาชนมาแจ้งความร้องทุกข์ดำเนินคดีมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ยังคงเป็นความผิดฐานหมิ่นประมาท โดยใน พ.ศ. 2564 มีผู้มาแจ้งความร้องทุกข์จำนวน 700 ราย สาเหตุที่การด่าทอให้ร้ายกันในสื่อสังคมออนไลน์ ขึ้นครองความเป็นอันดับ 1 มาตลอดหลายปี อาจเนื่องมาจากประชาชนเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์มากขึ้น การโพสต์การแสดงความคิดเห็น การส่งต่อข้อมูลที่ทำให้ผู้อื่นเสียหายจึงมีมากขึ้น ซึ่งในส่วนนี้มีผู้เสียหายด้วยกันถึง 1,618,748,400 บาทที่น่าสนใจคือ มีผู้ได้รับความเสียหายจากการถูกแฮกข้อมูลเพื่อปรับเปลี่ยน/ขโมย/ทำลายข้อมูลคอมพิวเตอร์พบเป็นอันดับที่ 2 โดยมีผู้มาแจ้งความร้องทุกข์จำนวน 597 ราย ความเสียหายรวมประมาณ 67 ล้านบาท แสดงให้เห็นถึงประชาชนอาจขาดการระวังป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์จากแฮกเกอร์ ส่วนการหลอกลวงขายสินค้า/บริการ พบว่ามาเป็นอันดับ 3 โดยมีผู้มาแจ้งความร้องทุกข์จำนวน 445 ราย ความเสียหายรวมประมาณ 45 ล้านบาท (SPRING, 2022) และมีการฟ้องร้องเป็นคดีความดังเช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8687/2563 เรื่องคดีฉ้อโกง ความผิดต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ศาลฎีกาตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว เห็นว่า ลักษณะการกระทำความผิดของจำเลยทั้งสองร่วมกันหลอกลวงประชาชนทั่วไปในเขตจังหวัดสมุทรสาครและจังหวัดอื่น ๆ ในประเทศไทย ด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ ลงข้อมูลภาพถ่ายและข้อความโฆษณาขายเสื้อผ้าในเฟซบุ๊ก Shop by pimmada ด้วยข้อความว่า

“โปรลมหนาวราคาเริ่มต้น 550 บาท เมื่อสั่งซื้อ 1 ชุด ลดทันทีเหลือชุดละ 450 บาท เท่านั้น 2 ชุด จ่ายเพียง 900 บาท” ซึ่งความจริงแล้ว จำเลยทั้งสองไม่มีเจตนาจะขายสินค้าตามที่โฆษณาไว้แต่แรก การลงโฆษณาประกาศขายสินค้าดังกล่าว เป็นเพียงอุบายหลอกลวงประชาชน มุ่งหวังแต่ผลประโยชน์ส่วนตน ด้วยการหลอกลวงประชาชนทั่วไปในลักษณะวงกว้าง โดยอาศัยการเข้าถึงข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ไม่ได้จำกัดเพียงผู้เสียหาย นับว่าเป็นภัยต่อสุจริตชนโดยทั่วไป พฤติการณ์แห่งคดีเป็นเรื่องร้ายแรง จึงพิพากษาแก่เป็นว่า ให้จำคุก 1 ปี ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงจำคุก 6 เดือน เป็นต้น

ซึ่งปัญหานี้ถือว่าเป็นภัยที่ประชาชนทั่วไปทุกเพศทุกวัยได้รับความเสียหายจากการซื้อสินค้าผ่านออนไลน์ ไม่รู้จักตัวตนของผู้ขายสินค้าหรือไม่รู้เท่าทันกลุ่มมิจฉาชีพที่เข้ามาหลอกลวงขายสินค้า และประชาชนส่วนใหญ่ไม่ทราบว่ามีกฎหมายให้จดทะเบียนซื้อขายสินค้าบริการผ่านระบบอินเทอร์เน็ตกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ หรือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ตั้งกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีไว้รับเรื่องราวร้องทุกข์คดีซื้อขายสินค้าออนไลน์ด้วยหรือสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองผู้บริโภค ช่วยเหลือผู้บริโภคดำเนินคดีแพ่งแก่ผู้กระทำการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคในศาลแพ่งหรือศาลแพ่งจัดตั้งแผนกคดีซื้อขายออนไลน์ในศาลแพ่ง เพื่อให้บริการประชาชนยื่นฟ้องด้วยตัวเองผ่านระบบออนไลน์ทำให้เกิดผลกระทบเสียหายแก่ประชาชนต้องสูญเสียเงิน เสียเวลา ไม่ได้รับสินค้าหรือได้สินค้าที่ชำรุดบกพร่อง

แต่ไม่รู้จะเรียกร้องฟ้องดำเนินคดีได้อย่างไร รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องบางฉบับเป็นกฎหมายรอง หรือกฎหมายลูกทำให้ไม่ได้รับความสำคัญ ในการบังคับใช้กฎหมาย ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศชาติ เป็นอย่างมากด้วย

ซึ่งปัญหาการซื้อสินค้าออนไลน์ของประเทศไทย มีกฎหมายเกี่ยวข้องกับหลายฉบับ แต่ที่สำคัญ คือ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย ละเมิด ซื้อขาย การซื้อขายเฉพาะบางอย่าง กรณีที่ ผู้เสียหายฟ้องคดีแพ่ง ประมวลกฎหมายอาญา ว่าด้วยความผิดฐานฉ้อโกง กรณีที่ผู้เสียหาย ฟ้องคดีอาญา และกรณีการบังคับให้ผู้ขายสินค้า จดทะเบียนยืนยันตัวตนในการประกอบธุรกิจ ทางออนไลน์ตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 กับประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง ให้ผู้ประกอบการพาณิชย์กิจต้องจดทะเบียน พาณิชย์ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2553 ลงวันที่ 10 พฤศจิกายน 2553

ผู้วิจัยจึงสนใจทำวิจัยเรื่อง การพัฒนา กฎหมายรองรับการซื้อสินค้าออนไลน์เพื่อ ศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นจากการซื้อสินค้าออนไลน์ กฎหมายและองค์กรภาครัฐที่ดูแล กำกับ ควบคุม การใช้สื่อออนไลน์ซื้อสินค้า รวมทั้ง พัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องที่เป็นกฎหมายหลัก กฎหมายรองให้ได้รับความสำคัญในการบังคับใช้ กฎหมาย และเพื่อให้งานวิจัยนี้สนับสนุน การแก้ไขปัญหาการใช้สื่อออนไลน์ซื้อขาย สินค้าของประชาชนที่เกิดปัญหาหรือ ถูกหลอกลวงจากมิจฉาชีพลดลงได้ ทำให้การ ประกอบธุรกิจการซื้อขายสินค้าโดยใช้สื่อ ออนไลน์ให้มีความปลอดภัยเพิ่มขึ้น ลดปัญหา

สังคม และทำให้ภาครัฐส่งเสริมการพัฒนา การทำธุรกิจโดยใช้สื่อออนไลน์ให้ได้มีคุณภาพ มากขึ้น ส่งผลให้ประเทศไทยมีการใช้สื่อ ออนไลน์ได้อย่างก้าวหน้าและยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาปัญหาการซื้อสินค้าออนไลน์
- 2.2 เพื่อศึกษาการพัฒนากฎหมายรองรับ การซื้อสินค้าออนไลน์

3. ขอบเขตของการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาวิจัยเอกสาร ทางวิชาการ หนังสือ งานวิจัย บทความวิชาการ บทวิเคราะห์ เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี หลักการ กฎหมาย คำพิพากษาศาลฎีกา เกี่ยวกับการซื้อสินค้าออนไลน์ของประชาชน ผู้บริโภค และเอกสารเผยแพร่ทางสื่อออนไลน์ เว็บไซต์ ของส่วนราชการและเอกชนเกี่ยวกับสถิติ การซื้อสินค้าออนไลน์ สถิติปัญหาการร้องทุกข์ และคดีการซื้อสินค้าออนไลน์

4. วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบบการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) กำหนดขั้นตอน การวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาปัญหาการซื้อสินค้า ออนไลน์

1. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งที่มาดังนี้

- 1.1 เอกสารทางวิชาการ หนังสือ งานวิจัย บทความวิชาการ บทวิเคราะห์ เกี่ยวกับ แนวคิด ทฤษฎี หลักการ กฎหมาย คำพิพากษา

ศาลฎีกา เกี่ยวกับการใช้สื่อออนไลน์ซื้อสินค้า
ของประชาชน ผู้บริโภค

1.2 เอกสารเผยแพร่ทางออนไลน์
เว็บไซต์ของส่วนราชการและเอกชนเกี่ยวกับ
สถิติการซื้อขายออนไลน์ สถิติปัญหาการ
ร้องทุกข์และคดีการซื้อขายออนไลน์

2. ทำการจำแนกชนิดข้อมูลและวิเคราะห์
ข้อมูลเชิงพรรณนา โดยสรุปเป็นประเด็นหลัก
สำคัญ 3 กลุ่มข้อมูล คือ 1) ความเป็นมาของ
ปัญหาการซื้อขายออนไลน์ 2) ปัญหาที่เกิดขึ้น
จากการซื้อขายออนไลน์ 3) ปัญหากฎหมาย
เกี่ยวกับการซื้อขายออนไลน์

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาการพัฒนากฎหมาย
การซื้อขายออนไลน์

นำข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 มาทำการสังเคราะห์
ข้อมูลเชิงพรรณนา สรุปประเด็นหลักสำคัญ
ออกเป็น 3 กลุ่มข้อมูล คือ 1) คำจำกัดความ
ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายการซื้อขายออนไลน์
2) แนวคิด ทฤษฎี หลักการเกี่ยวกับกฎหมาย
ซื้อขายออนไลน์ 3) หลักกฎหมายที่รองรับ
การพัฒนาการซื้อขายออนไลน์เพื่อแก้ไขเพิ่มเติม
พัฒนาปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่เป็น
กฎหมายหลักและกฎหมายรองให้ได้รับ
ความสำคัญในการบังคับใช้กฎหมาย

5. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่ เกี่ยวข้อง

หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับ
กฎหมายซื้อขายออนไลน์ ที่สำคัญที่ควรนำ
มาใช้ในการพัฒนากฎหมายรองรับการซื้อขาย
ออนไลน์ ดังนี้

1. หลักสุจริต หลักนี้ได้รับการรับรองเป็น
ลายลักษณ์อักษรครั้งแรกในประมวลกฎหมาย
แพ่งเยอรมัน ค.ศ. 1900 ในมาตรา 157 และ
มาตรา 242 คำว่า “สุจริต” ในภาษาเยอรมัน
ตรงกับคำว่า Treu und Glauben คำว่า Treu
แปลว่า ความซื่อสัตย์ ความไว้วางใจ ความ
น่าเชื่อถือ ส่วนคำว่า Glauben แปลว่า เชื่อใน
ความไว้วางใจ อย่างไรก็ตามคำว่า “สุจริต” นั้น
เป็นคำที่มีความหมายกว้างและยากที่จะกำหนด
หลักเกณฑ์ที่แน่นอนลงไปให้ชัดเจน และ
เมื่อพิจารณาตาม Black’s law Dictionary พบว่า
มีการอธิบายคำว่า “สุจริต” (Good Faith)
ว่าหมายถึงสถานะทางจิตใจอันประกอบด้วย
(1) ความซื่อสัตย์ในความเชื่อถือหรือวัตถุประสงค์
(2) ความซื่อตรงต่อหน้าที่หรือหนี้ของตน
(3) ความสอดคล้องกับมาตรฐานทางการค้าหรือ
ธุรกิจใด ๆ อันชอบด้วยเหตุผลในการต่อรองกัน
อย่างเป็นธรรม และ (4) การไร้ซึ่งเจตนาหลอกลวง
หรือแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ (วรรณาริ
สิงห์โต, 2566, หน้า 1-7)

2. ทฤษฎีอรรถประโยชน์ คือ ทฤษฎี
ที่เห็นว่าการลงโทษเป็นสิ่งที่ไม่ร้าย แต่ก็เป็น
ความจำเป็นที่จะต้องป้องกันสังคมจึงจำเป็น
ที่จะต้องมีการลงโทษเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
เป็นสำคัญ ไม่ใช่เพื่อแก้แค้นผู้กระทำความผิด
เท่านั้น ดังนั้น ทฤษฎีนี้จึงมุ่งเน้นถึงวิธีการ
ป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำความผิดอาญาขึ้น
ในอนาคตอีกเนื่องจากทฤษฎีนี้มองว่า ลักษณะ
ของมนุษย์คือการแสวงหาความพอใจและ
หลีกเลี่ยงความเจ็บปวด ดังนั้น สังคมจึงควรมีการ
ดำเนินการตามหลักประโยชน์สูงสุดเพื่อ
มนุษย์ทุกคน โดยการกำหนดโทษอาญา

ให้สอดคล้องกับความร้ายแรงของความผิดอาญาแต่ละฐานตามความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อสังคม จึงสรุปได้ว่าทฤษฎีอรรถประโยชน์นี้มีวัตถุประสงค์หลัก ๆ 3 ประการ คือ 1) เพื่อข่มขู่หรือยับยั้ง (Deterrence) 2) เพื่อแก้ไขหรือฟื้นฟูจิตใจผู้กระทำความผิด (Reformation and Rehabilitation) 3) เพื่อตัดโอกาสมิให้ผู้นั้นกระทำความผิด (Incapacitation) (Graeme Newman, 1978, p.163) และโทษปรับก็เป็นวิธีการหนึ่งของการลงโทษตามหลักทฤษฎีอรรถประโยชน์โทษปรับคือการลงโทษที่มุ่งเอาภัยพิบัติของผูกระทำความผิดโดยการให้ผู้กระทำความผิดจ่ายเงินตามจำนวนที่กำหนดไว้ในคำพิพากษาให้แก่รัฐเป็นเงินค่าปรับ (ปราโมทย์ เสริมศิลปธรรม, 2564, หน้า 70)

6. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยข้อ 1 ปัญหาการซื้อสินค้าออนไลน์

6.1 ความเป็นมาของปัญหาการซื้อสินค้าออนไลน์ โลกไซเบอร์ในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญที่ทำให้การดำเนินชีวิตมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สร้างความท้าทายให้กับคนในสังคมทุกช่วงวัย สังคมดิจิทัลเป็นสังคมที่ทำให้มนุษย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้เชื่อมโยง และผสานกันด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้เทคโนโลยีเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะการติดต่อสื่อสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูล หรือแม้แต่การทำธุรกรรมการเงิน เทคโนโลยีสารสนเทศจึงมีส่วนในการขับเคลื่อนให้เกิดเป็นสังคมดิจิทัล ซึ่งเกิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล (Digital Citizenship) คือเป็นพลเมืองที่มี

ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ตในการบริหารจัดการ ควบคุม กำกับตน รู้ผิดรู้ถูก และรู้เท่าทันเป็นบรรทัดฐานในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสม มีความรับผิดชอบ เรียนรู้ที่จะใช้เทคโนโลยีอย่างชาญฉลาด และปลอดภัย พลเมืองดิจิทัลจึงต้องตระหนักถึงโอกาสและความเสี่ยงในโลกดิจิทัล เข้าถึงสิทธิและความรับผิดชอบในโลกออนไลน์ ความเป็นพลเมืองดิจิทัล นับเป็นมาตรฐานหนึ่งด้านเทคโนโลยีการศึกษาที่เสนอโดยสมาคมเทคโนโลยีการศึกษานานาชาติ (International Society for Technology in Education : ISTE) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสดงความเข้าใจประเด็นทางสังคม วัฒนธรรม และความเป็นมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ และปฏิบัติตนอย่างมีจริยธรรมและตามครรลองกฎหมายให้ใช้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างปลอดภัย ถูกกฎหมาย ซึ่งมีความสำคัญในทักษะแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แยกองค์ประกอบได้เป็น 4 มิติ คือ 1) มิติการรักษาอัตลักษณ์และข้อมูลส่วนบุคคล 2) มิติของกิจกรรมบนสื่อสังคมดิจิทัล 3) มิติทักษะและความสามารถในการแสวงหาข้อมูลดิจิทัล 4) มิติจริยธรรมทางดิจิทัล แต่เมื่อโลกไซเบอร์มีการพัฒนาใช้กันอย่างแพร่หลายและรวดเร็วในยุคดิจิทัล ก็มีปัญหาดัง ๆ ในโลกไซเบอร์เกิดขึ้นตามมามากมายด้วยเช่นกัน ซึ่งปัญหายับยั้งคุกคามทางไซเบอร์เป็นปัญหาที่ไร้พรมแดนและกระทบต่อความปลอดภัยในภาคการเงินทั่วโลกด้วยเช่นกัน แม้เทคโนโลยีดิจิทัลจะช่วยให้เราใช้ชีวิตประจำวันสะดวกสบายขึ้น ทั้งการใช้โซเชียล และการซื้อสินค้าหรือการโอนเงินออนไลน์ แต่เป็นความเสี่ยง

ในการเกิดอาชญากรรมทางไซเบอร์ตามมาด้วย (อนุภาค มาตรมูล และ อิศราวุฒิ เอี่ยมวริยะกุล, 2561, อ้างแล้ว)

การซื้อขายออนไลน์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่พลเมืองดิจิทัลสื่อสารกันในโลกไซเบอร์ ประเทศไทยก็เช่นกัน ในช่วงของการเปลี่ยนแปลงของประชาชนและผู้บริโภคไทยในก้าวต่อไป หลังสถานการณ์โควิด-19 โดยการกักตัวอยู่บ้านได้เปลี่ยนพฤติกรรมการรับซื้อและการบริโภคของผู้คนไปมุ่งเน้นช่องทางออนไลน์มากขึ้น และมีแนวโน้มจะกลายเป็นพฤติกรรมถาวร แม้โควิด-19 จะดีขึ้น แต่ความต้องการซื้อสินค้าจำเป็นต้องผ่านสื่อออนไลน์จะมีอัตราการเติบโตสูงขึ้น รวมถึงผู้บริโภคยังหันมาให้ความสำคัญกับคุณภาพและประสิทธิภาพของสินค้ามากขึ้น มีความอ่อนไหวด้านราคาลดน้อยลง (สมวลีลิมปรีชตามร, 2565) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภคแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความสะดวกสบาย (convenience) 2) ด้านข้อมูล (information) 3) ด้านความพร้อมของสินค้าและบริการ (available product and service) 4) ด้านความมีประสิทธิภาพในเรื่องเวลาและค่าใช้จ่าย (cost and time efficiency) ปัจจัยเหล่านี้ทำให้การซื้อขายทางออนไลน์เป็นตัวเลือกที่มีโอกาสเข้ามาทดแทนการเดินทางเพื่อซื้อสินค้าทางหน้าร้าน (Meyer, M. D., & Miller, E. J., 1984, p.87) มีช่องทางออนไลน์หลากหลายให้บริการในการสั่งซื้อสินค้ามีทั้งเว็บไซต์ อีเมล และแอปพลิเคชันต่าง ๆ เช่น เฟซบุ๊ก ไลน์ ดิจิต็อก อินสตาแกรม ยูทูบ เป็นต้น และยังมีช่องทางการชำระเงินผ่านแอปพลิเคชัน

ของธนาคารได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ด้วย

6.2 ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการซื้อสินค้าออนไลน์ เมื่อประชาชนและผู้บริโภคไทยในยุคไซเบอร์ใช้สื่อออนไลน์ซื้อสินค้าเพิ่มมากขึ้น มีปัญหาเกิดขึ้นมากมายด้วยเช่นกัน ดังจะทราบได้จากสถิติข้อมูลการแจ้งปัญหาการซื้อขายกับกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี รายงานแนวโน้มอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ใน พ.ศ. 2565 ข้อมูลจากสถิติการเข้าแจ้งความร้องทุกข์ ศูนย์บริการประชาชน กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2561-2564 แล้วนั้น กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ได้รายงานจากศูนย์ช่วยเหลือและจัดการปัญหาออนไลน์ 1212 OCC เดือนมกราคม-พฤศจิกายน 2564 ประชาชนร้องเรียนและติดต่อเข้ามารวม 48,513 ครั้ง โดยเป็นการร้องเรียนปัญหาซื้อขายทางออนไลน์ถึง 33,080 ครั้ง ซึ่งในช่วงเดือนพฤศจิกายน 4,472 ครั้ง ปัญหาพบมากที่สุดคือ ไม่ได้รับสินค้า (หลอกหลวง) ร้อยละ 40 สินค้าไม่เป็นไปตามข้อตกลงไม่ตรงตามโฆษณา ร้อยละ 30 ปรึกษาด้านการซื้อขายออนไลน์ ร้อยละ 14 ได้รับสินค้าชำรุด ร้อยละ 4 สอบถามขั้นตอนการแจ้งร้องเรียนหลักฐานที่ต้องใช้ ร้อยละ 2 ได้รับสินค้าผิดกฎหมาย (สินค้าปลอม) ร้อยละ 1 และได้รับสินค้าน่าสงสัยกว่ากำหนด ร้อยละ 1 ทางด้านช่องทางการซื้อขายสินค้าออนไลน์ที่ได้รับการร้องเรียนมากที่สุด ได้แก่ เฟซบุ๊ก ร้อยละ 82.1 เว็บไซต์ ร้อยละ 5.6 อินสตาแกรม (ไอจี) ร้อยละ 3.5 แพลตฟอร์มตลาดออนไลน์ (อี-มาร์เก็ตเพลส) ร้อยละ 3.3

และไลน์ร้อยละ 2.4 สำหรับประเภทสินค้าที่ได้รับการร้องเรียนมากที่สุด คือ สินค้าแฟชั่น ร้อยละ 23.7 ของใช้ในบ้าน ร้อยละ 20.9 อุปกรณ์ไอที ร้อยละ 18.3 อาหารและเครื่องดื่ม ร้อยละ 11.7 สินค้าประดับยนต์ (อุปกรณ์) ร้อยละ 6.8 มูลค่าการซื้อขายที่มีการร้องเรียน 3 อันดับแรก อยู่ในช่วงราคา 1,001-2,000 บาท รองลงมา 501-1,000 บาท และราคามากกว่า

10,000 บาท ซึ่งปัญหาร้องเรียนเกี่ยวกับสินค้าราคาหลักหมื่นส่วนใหญ่เป็นสินค้าประเภทเทคโนโลยี เช่น โทรศัพท์มือถือ (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2565, หน้า 1)

สรุปปัญหาการซื้อขายสินค้าออนไลน์เดือนพฤศจิกายน 2564 จำนวน 4,742 ครั้ง ตารางและกราฟดังนี้

ลำดับ	รายการ	ร้อยละ
1	ไม่ได้รับสินค้า (หลอกหลวง)	40
2	สินค้าไม่ตรงปก (ไม่เป็นไปตามข้อตกลงผิสี/ขนาด)	30
3	ไม่ตรงตามโฆษณา	30
4	บริการด้านการซื้อขายออนไลน์	14
5	ได้รับสินค้าชำรุด	4
6	สอบถามขั้นตอนการแจ้งร้องเรียนหลักฐานที่ต้องใช้	2
7	ได้รับสินค้าผิดกฎหมาย (สินค้าปลอม)	1
8	ได้รับสินค้าล่าช้ากว่ากำหนด	1
	รวมทั้งหมด	100

สำหรับประเด็นปัญหาการสั่งซื้อสินค้าออนไลน์ เมื่อโอนเงินไปแล้วแต่กลับไม่ได้รับสินค้า หรือสินค้าที่สั่งซื้อไปได้มาไม่ตรงตามที่โฆษณาไว้ ในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 คนนิยมซื้อของออนไลน์มากขึ้น ทำให้มีฉ้อฉลแฝงตัวมาในเป็นแม่ค้าออนไลน์หลอกขายของก่อนเชิดเงินหนีทำให้ผู้สั่งซื้อสินค้าต้องเสียทั้งเงินเสียทั้งเวลา บางคนถึงกับล้มป่วยเสียชีวิตเนื่องจากเครียด ซึ่งการหลอกหลวงขายสินค้าออนไลน์ เป็นพฤติกรรมที่มุ่งหวังแต่ผลประโยชน์ หลอกหลวงประชาชนทั่วไป

ในลักษณะวงกว้าง ไม่ได้จำกัดเพียงผู้เสียหายนับว่าเป็นภัยต่อสุจริตชนโดยทั่วไป พฤติการณ์แห่งคดีเป็นเรื่องร้ายแรง แม้จะมีการชดเชยค่าเสียหายจนเป็นที่พอใจก็ไม่ใช่เหตุที่จะรับฟังเพื่อรอกการลงโทษจำคุก ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8687/2563 เรื่อง คดีฉ้อโกง ความผิดต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ คดีนี้มีโจทก์ คือพนักงานอัยการจังหวัดสมุทรสาคร โดยมี จำเลย คือ นางสาว ก. (จำเลยที่ 1) และนาย ข. (จำเลยที่ 2) โดยโจทก์ฟ้องว่า

ช่วงธันวาคม พ.ศ. 2561 จำเลยทั้งสองร่วมกันหลอกลวงประชาชนทั่วไปในเขตจังหวัดสมุทรสาครและจังหวัดอื่น ๆ ในประเทศไทย ด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ ลงข้อมูลภาพถ่ายและข้อความโฆษณาขายเสื้อผ้าในเฟซบุ๊ก Shop by pimmada ด้วยข้อความว่า “โปรลมหนาว ราคาเริ่มต้น 550 บาท เมื่อสั่งซื้อ 1 ชุด ลดทันที เหลือชุดละ 450 บาท เท่านั้น 2 ชุด จ่ายเพียง 900 บาท” ซึ่งความจริงแล้วจำเลยทั้งสองไม่มีเจตนาจะขายสินค้าตามที่ลงโฆษณาไว้แต่แรก การลงโฆษณาประกาศขายสินค้าดังกล่าว เป็นเพียงอุบายหลอกลวงให้ประชาชน หลงเชื่อติดต่อซื้อสินค้าแล้วส่งเงินค่าสินค้าให้แก่จำเลยทั้งสอง จากนั้นจำเลยทั้งสองจะร่วมกันเอาเงินไปเป็นประโยชน์ของจำเลยโดยทุจริต โดยไม่มีสินค้าส่งมอบให้แก่ผู้สั่งซื้อแต่อย่างใด อันเป็นการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหาย ผู้อื่น หรือประชาชน ทั้งนี้โดยการร่วมกันหลอกลวงของจำเลยทั้งสองดังกล่าว ทำให้ผู้เสียหายซึ่งพบข้อความหลอกลวงโฆษณาประกาศขายสินค้าของจำเลยทั้งสองหลงเชื่อว่าเป็นความจริง จึงได้ติดต่อซื้อเสื้อผ้าจากจำเลย 3 ชุด ในราคา 950 บาท และตกลงโอนเงิน 950 บาทไปยังธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ชื่อบัญชีของจำเลยทั้งสอง ทำให้ได้เงินจากผู้เสียหายไปโดยทุจริต ทั้งนี้จำเลยไม่ได้ส่งเสื้อผ้าให้แก่ผู้เสียหายแต่อย่างใด เหตุเกิดที่ตำบลแคราย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร คดีนี้ศาลชั้นต้นสั่งจำคุก จำเลยที่ 1 รวม 2 ปี และยกฟ้องจำเลยที่ 2 ศาลอุทธรณ์ พิพากษา

ลดโทษ จำคุก จำเลยที่ 1 รวม 1 ปี 6 เดือน ขณะที่ศาลฎีกาตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว เห็นว่า จำเลยที่ 1 ฎีกาขอให้ลงโทษสถานเบาและรอลงโทษจำคุกนั้น เห็นว่า ลักษณะการกระทำความผิดของจำเลย มุ่งหวังแต่ผลประโยชน์ส่วนตนด้วยการหลอกลวงประชาชนทั่วไป ในลักษณะวงกว้าง โดยอาศัยการเข้าถึงข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ไม่ได้จำกัดเพียงผู้เสียหาย นับว่าเป็นภัยต่อสุจริตชนโดยทั่วไป พฤติการณ์แห่งคดีเป็นเรื่องร้ายแรง แม้จำเลยที่ 1 จะได้ชดเชยค่าเสียหายจนเป็นที่พอใจ ก็ไม่เป็นเหตุที่จะรับฟังเพื่อรอลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยที่ 1 ได้ แต่โทษจำคุกที่กำหนดมานั้น หนักเกินไป ศาลฎีกาเห็นควรแก้ไขใหม่ เพื่อให้เหมาะสมแก่รูปคดี เนื่องจากฎีกาของจำเลยที่ 1 ฟังขึ้นบางส่วน จึงพิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำคุก 1 ปี ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงจำคุก 6 เดือน ทั้งนี้ การหลอกลวงขายสินค้าออนไลน์ เพื่อนำเงินผู้บริโภคไปด้วยการทุจริต ไม่ว่าจะจำนวนมากหรือน้อย ย่อมเป็นเหตุให้ผู้อื่นเกิดความเสียหายและผู้กระทำผิดก็มีโอกาสเสี่ยงที่จะถูกดำเนินคดีทั้งจำคุก ปรับเงิน หรือทั้งจำทั้งปรับอีกด้วย

ศาลฎีกาได้เคยมีคำพิพากษาไว้เป็นบรรทัดฐานว่า ค่าโฆษณาเสนอขายสินค้าหรือบริการตามแคตตาล็อกตามแผ่นพับเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา ถือเป็นการขายตามคำพรรณนา ถ้าผู้ซื้อสินค้าได้รับสินค้าไม่ตรงค่าโฆษณา ถือว่าผู้ขายเป็นฝ่ายผิดสัญญา เช่น คำพิพากษาศาลฎีกา ที่ 2415/2552 สาธารณูปโภคที่โครงการจัดให้ตามแผ่นพับที่พิมพ์โฆษณาว่ามีคลับเฮาส์ ทะเลสาบ ลู่วิ่ง และสวนหย่อมเป็นส่วนที่เป็นสาระสำคัญ แม้ตามสัญญาจะซื้อจะขาย

จะมีข้อตกลงเฉพาะเกี่ยวกับแบบแปลน สิ่งปลูกสร้าง กำหนดเวลาการก่อสร้างกำหนดเวลา การตรวจรับอาคารสิ่งปลูกสร้างเฉพาะตัวบ้านตามที่ โจทก์จองซื้อก็ตาม แต่ตามสัญญาข้อ 16 ได้กำหนด ให้ผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ต้องจ่ายค่าบำรุง รักษาสาธารณูปโภคส่วนกลางจำนวน 30,000 บาท ซึ่งเมื่อดูจากแผ่นพับโฆษณาแล้ว ค่าบำรุงรักษาสาธารณูปโภคตามที่กำหนดไว้นั้น น่าจะหมายถึงค่าใช้จ่ายในการดูแลสวน ลู่วิ่ง รอบทะเลสาบและทะเลสาบซึ่งเป็นสถานที่ ที่ใช้ร่วมกัน แต่ขณะที่จำเลยมีหนังสือแจ้ง ให้โจทก์ไปรับโอนกรรมสิทธิ์ จำเลยสร้างบ้านเสร็จ แต่พื้นที่รอบบ้านยังอยู่ในสภาพรกร้างว่างเปล่า ยังมีได้ดำเนินการสร้างสาธารณูปโภคต่าง ๆ ซึ่งเป็นส่วนสาระสำคัญในการเอื้อต่อการเข้าอยู่ อาศัยของผู้ซื้อบ้านซึ่งสัญญาจะซื้อจะขายที่ดิน พร้อมสิ่งปลูกสร้างเป็นสัญญาต่างตอบแทน คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งจะไม่ยอมชำระหนี้จนกว่า อีกฝ่ายหนึ่งจะชำระหนี้หรือขอปฏิบัติการ ชำระหนี้ก็ได้ ดังนั้น เมื่อจำเลยยังมีได้ก่อสร้าง สาธารณูปโภคอันเป็นส่วนสาระสำคัญของ โครงการตามที่ได้โฆษณาในแผ่นพับในขณะที่ โจทก์เข้าทำสัญญาจองซื้อบ้าน โจทก์จึงยังไม่ จำต้องรับโอนกรรมสิทธิ์บ้านพร้อมที่ดินและ ชำระราคาส่วนที่เหลือให้แก่จำเลย ทั้งกรณีถือ ไม่ได้ว่าโจทก์เป็นฝ่ายผิดสัญญา โจทก์จึงมีสิทธิที่จะ บอกเลิกสัญญาแก่จำเลย เมื่อโจทก์ใช้สิทธิ บอกเลิกสัญญาแล้ว สัญญาจะซื้อจะขายที่ดิน พร้อมสิ่งปลูกสร้างระหว่างโจทก์และจำเลยจึง เป็นอันเลิกกัน คู่สัญญาแต่ละฝ่ายจำต้องให้อีกฝ่ายหนึ่งได้กลับคืนสู่ฐานะดังที่เป็นอยู่เดิม จำเลยจึงต้องคืนเงินที่โจทก์ชำระแล้วทั้งหมด

พร้อมดอกเบี้ยให้แก่โจทก์

1.2 ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการซื้อสินค้า ออนไลน์ ประเทศไทยมีกฎหมายหลายฉบับ ที่เกี่ยวข้องกับการดูแล กำกับ ควบคุมการใช้ สื่อออนไลน์ซื้อสินค้า ดังนี้ 1) ประมวลกฎหมาย แพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วย ละเมิด ซื้อขาย การซื้อขายเฉพาะบางอย่าง 2) ประมวล กฎหมายอาญา ว่าด้วย ความผิดฐานฉ้อโกง 3) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 4) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา 5) พระราชบัญญัติ คຸ້ມຄອງຜູ້ບຶຣິໂກຢ ພ.ສ. 2522 6) พระราชบัญญัติ วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 7) พระราชบัญญัติ ขายตรงและ ตลาดแบบตรง พ.ศ. 2545 8) พระราชบัญญัติ ว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540 9) พระราชบัญญัติ ว่าด้วยธุรกรรมทาง อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 10) พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 11) พระราชบัญญัติ คຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ ສ່ວນບຸກຄລ ພ.ສ. 2562 12) พระราชบัญญัติ การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562 13) พระราชบัญญัติ ทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 14) ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง ให้ผู้ประกอบการพาณิชย์กิจต้องจดทะเบียนพาณิชย์ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2553 ลงวันที่ 10 พฤศจิกายน 2553 15) ประกาศคณะกรรมการบริหาร ศาลยุติธรรม เรื่อง การจัดตั้งแผนกคดีซื้อขาย ออนไลน์ในศาลแพ่ง ประกาศ ณ วันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2564 16) พระราชกฤษฎีกา การประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัล ที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. 2565

ซึ่งกฎหมายบางฉบับดังเช่น พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง ให้ผู้ประกอบการพาณิชย์กิจต้องจดทะเบียนพาณิชย์ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2553 ลงวันที่ 10 พฤศจิกายน 2553 ซึ่งเป็นกฎหมายที่บัญญัติให้ผู้ขายต้องจดทะเบียนพาณิชย์เพื่อแสดงตัวตนเป็นผู้ประกอบการพาณิชย์ให้ถูกต้องตามกฎหมายนั้นมีความล้าสมัยไม่เหมาะสมไม่ครอบคลุมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน และประชาชนผู้ใช้สื่อออนไลน์ซื้อสินค้าไม่รู้จักหรือรู้จักน้อยและไม่ทราบว่า จะเข้าถึงการบริการทางกฎหมาย การขอข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล หรือการขอความช่วยเหลือฟ้องร้องคดีเมื่อเกิดปัญหาในการใช้สื่อออนไลน์ซื้อสินค้าได้อย่างไร

สรุปได้ว่า การซื้อสินค้าออนไลน์เกิดจากคนในสังคมเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตได้นำเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญในการสื่อสารจนพัฒนาเป็นโลกโซเชียลเพื่ออำนวยความสะดวกต่าง ๆ รวมถึงการสั่งซื้อสินค้าโดยใช้สื่อออนไลน์ เมื่อมีการใช้สื่อออนไลน์สื่อสารมากขึ้นก็เกิดปัญหาตามมามากมายด้วย ดังจากสถิติปัญหาการใช้สื่อออนไลน์ซื้อสินค้าเกิดเป็นปัญหาเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์และฟ้องร้องคดีความของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และศาล เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งด้านจำนวนประชาชนผู้ได้รับความเสียหาย และมูลค่าความเสียหาย ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าที่มีราคาไม่เกินสองพันบาทเกิดผลกระทบเสียหายต่อประชาชนผู้บริโภคต้องสูญเสียเงินแม้จำนวนน้อยแต่ก็ติดตามเอาคืนได้ยาก

กฎหมายบางฉบับดังเช่น พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง ให้ผู้ประกอบการพาณิชย์กิจต้องจดทะเบียนพาณิชย์ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2553 ลงวันที่ 10 พฤศจิกายน 2553 ก็มีความไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน และประชาชนผู้ใช้สื่อออนไลน์ซื้อสินค้าไม่รู้จักหรือรู้จักน้อย ทำให้ประชาชนต้องเสียเวลาเสียค่าใช้จ่ายในการติดต่อแก้ไขปัญหาหรือนำเรื่องร้องเรียนหรือฟ้องร้องคดีต่อศาล ซึ่งเป็นผลกระทบการอยู่ร่วมกันในสังคมทำให้ไม่ไว้วางใจกันเกรงจะถูกหลอกลวงขายสินค้าและกระทบเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะในด้านการรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์และด้านการพัฒนาธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์จะทำให้ขาดความเชื่อมั่นในการลงทุนของภาคธุรกิจและการซื้อสินค้าของประชาชนผู้บริโภค

ผลการวิจัยข้อ 2. การพัฒนากฎหมายรองรับการซื้อขายออนไลน์

2.1 คำจำกัดความที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายการซื้อขายออนไลน์ที่สำคัญ มีดังนี้

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 453 บัญญัติความหมายของ “ผู้ขาย” และ “ผู้ซื้อ” ไว้ว่า “มาตรา 453 อันว่าซื้อขายนั้น คือสัญญาซึ่งบุคคลฝ่ายหนึ่ง เรียกว่าผู้ขายโอนกรรมสิทธิ์แห่งทรัพย์สินให้แก่บุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง เรียกว่าผู้ซื้อ และผู้ซื้อตกลงว่าจะใช้ราคาทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้ขาย”

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 มาตรา 3 บัญญัติความหมายของ “ผู้บริโภค” หมายความว่า ผู้ซื้อหรือผู้ได้รับบริการจากผู้ประกอบธุรกิจหรือผู้ซึ่งได้รับ

การเสนอหรือการชักชวนจากผู้ประกอบธุรกิจ เพื่อให้ซื้อสินค้าหรือรับบริการและหมายความรวมถึงผู้ซื้อสินค้าหรือผู้ได้รับบริการจากผู้ประกอบธุรกิจโดยชอบ แม้มิได้เป็นผู้เสียค่าตอบแทนก็ตาม “ผู้ประกอบธุรกิจ” หมายความว่า ผู้ขาย ผู้ผลิตเพื่อขาย ผู้ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขายหรือผู้ซื้อเพื่อขายต่อซึ่งสินค้า หรือผู้ให้บริการ และหมายความรวมถึงผู้ประกอบกิจการโฆษณาด้วย

พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 มาตรา 5 บัญญัติความหมายของ “ผู้ประกอบพาณิชย์กิจ” หมายความว่า บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลซึ่งประกอบพาณิชย์กิจเป็นอาชีพปกติ และให้หมายความรวมถึงผู้เป็นหุ้นส่วนที่ไม่จำกัดความรับผิดชอบการหรือผู้จัดการด้วย

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 มาตรา 4 บัญญัติความหมายของ “ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า ธุรกรรมที่กระทำขึ้นโดยใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน “การพิสูจน์และยืนยันตัวตน” หมายความว่า กระบวนการพิสูจน์และยืนยันความถูกต้องของตัวบุคคล “ระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล” หมายความว่า เครือข่ายทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างบุคคลใด ๆ หรือหน่วยงานของรัฐเพื่อประโยชน์ในการพิสูจน์และยืนยันตัวตน และการทำธุรกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการพิสูจน์และยืนยันตัวตน

พระราชบัญญัติ การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562 มาตรา 3 บัญญัติความหมายของ “ไซเบอร์” หมายความว่า รวมถึงข้อมูลและการสื่อสารที่เกิดจากการให้บริการ

หรือการประยุกต์ใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์ ระบบอินเทอร์เน็ต หรือโครงข่ายโทรคมนาคม รวมทั้งการให้บริการโดยปกติของดาวเทียม และระบบเครือข่ายที่คล้ายคลึงกัน ที่เชื่อมต่อกันเป็นการทั่วไป

พระราชกฤษฎีกา การประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. 2565 มาตรา 3 “บริการแพลตฟอร์มดิจิทัล” หมายความว่า การให้บริการสื่อกลางทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีการบริหารจัดการข้อมูล เพื่อให้เกิดการเชื่อมต่อกันโดยใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์ระหว่างผู้ประกอบการ ผู้บริโภค หรือผู้ใช้บริการ เพื่อให้เกิดธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งนี้ไม่ว่าจะคิดค่าบริการหรือไม่ก็ตาม แต่ไม่รวมถึงบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีไว้เพื่อเสนอสินค้าหรือบริการของผู้ประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลรายเดียวหรือบริษัทในเครือซึ่งเป็นตัวแทนของผู้ประกอบธุรกิจดังกล่าว ไม่ว่าจะเสนอสินค้าหรือบริการแก่บุคคลภายนอกหรือแก่บริษัทในเครือ “ผู้ประกอบธุรกิจ” หมายความว่า บุคคลซึ่งประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ “ผู้ประกอบการ” หมายความว่า บุคคลซึ่งเสนอสินค้าหรือบริการต่อผู้บริโภคผ่านบริการแพลตฟอร์มดิจิทัล “ผู้บริโภค” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับสินค้าหรือบริการ หรือได้รับการเสนอหรือการชักชวนจากผู้ประกอบธุรกิจหรือผู้ประกอบการ เพื่อให้ได้รับสินค้าหรือบริการ และให้หมายความรวมถึงผู้ซื้อสินค้าหรือผู้ได้รับบริการโดยชอบ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงผู้ประกอบการ “ผู้ใช้บริการ” หมายความว่า บุคคลซึ่งใช้บริการแพลตฟอร์ม

ดิจิทัล และให้หมายความรวมถึงผู้ประกอบการและผู้บริโภคด้วย

การซื้อขายสินค้าออนไลน์จึงประกอบด้วย “ผู้ขาย” ซึ่งถือเป็นผู้ประกอบการธุรกิจผู้ประกอบการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ต้องจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบพาณิชย์ตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 ต้องมีการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์เสนอขายสินค้าบนสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ในโลกไซเบอร์ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. 2565 “ผู้ซื้อ” คือ ผู้บริโภค ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ที่ใช้บริการดิจิทัลทางสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ในการซื้อสินค้าและบริการ

2.3 หลักกฎหมายที่รองรับการพัฒนาการซื้อขายสินค้าออนไลน์มีดังนี้

กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยซื้อขายซื้อขายเฉพาะบางอย่าง ละเมิด ซึ่งการซื้อขายสินค้าออนไลน์นั้นเป็นนิติกรรมอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นตามหลัก ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 เอกเทศสัญญา ลักษณะ 1 ซื้อขาย มาตรา 453 อันว่าซื้อขายนั้น คือสัญญาซึ่งบุคคลฝ่ายหนึ่ง เรียกว่าผู้ขาย โอนกรรมสิทธิ์แห่งทรัพย์สินให้แก่บุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง เรียกว่าผู้ซื้อและผู้ซื้อตกลงว่าจะใช้ราคาทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้ขาย โดยผู้ขายจะทำการเสนอขายสินค้าด้วยการถ่ายภาพหรือถ่ายคลิป์วิดีโอสินค้าลงเผยแพร่ในสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ถือเป็นการขายตามตัวอย่างหรือขายตามคำพรรณนา ตาม มาตรา 503

ในการขายตามตัวอย่างนั้น ผู้ขายต้องส่งมอบทรัพย์สินให้ตรงตามตัวอย่าง ในการขายตามคำพรรณนา ผู้ขายต้องส่งมอบทรัพย์สินให้ตรงตามคำพรรณนา หากผู้ขายไม่ปฏิบัติตามสัญญาไม่ส่งสินค้า ส่งสินค้าไม่ถูกต้อง ผู้ซื้อจะมีสิทธิฟ้องเป็นคดีแพ่งเรียกร้องให้ปฏิบัติตามสัญญา ซื้อขายหรือขอให้คืนเงินที่ชำระไปแล้วและเรียกร้องค่าเสียหายได้

กฎหมายอาญาว่าด้วยฉ้อโกง หากผู้ขายกระทำความผิดเจตนาทุจริตหลอกลวงผู้ซื้อโดยใช้สื่อออนไลน์สร้างข้อความหรือภาพหลอกลวงให้ผู้ซื้อหลงผิดสนใจโอนเงินหรือให้ข้อมูลส่วนตัวแล้วไม่ส่งสินค้านำข้อมูลส่วนตัวของผู้ซื้อไปใช้กระทำความผิดทำให้ผู้ซื้อเสียหาย ผู้ซื้ออาจมีสิทธิดำเนินการทางกฎหมายฟ้องคดีผู้ขายฐานฉ้อโกง ตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิดลักษณะ 12 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน หมวด 3 ความผิดฐานฉ้อโกง มาตรา 341 ผู้ใดโดยทุจริตหลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง และโดยการหลอกลวงดังว่านั้น ได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวง หรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ต้องวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับได้เรียกร้องค่าเสียหายทางแพ่งได้ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 2 หนี้ ลักษณะ 5 ละเมิด มาตรา 420 ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใด

กิติ ท่านว่าผู้ค้านั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น

พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 และ ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง ให้ผู้ประกอบการพาณิชย์ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2553 ลงวันที่ 10 พฤศจิกายน 2553 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ออกใช้มานานแล้วและไม่ได้มีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน และประชาชนผู้ใช้สื่อออนไลน์ซื้อสินค้าไม่รู้จักหรือรู้จักน้อยและไม่ทราบว่า จะเข้าถึงข้อมูลในการตรวจสอบข้อมูล หรือขอความช่วยเหลือฟ้องร้องคดีเมื่อเกิดปัญหาในการใช้สื่อออนไลน์ซื้อสินค้าได้อย่างไรนั้นสาระสำคัญของกฎหมายสองฉบับนี้คือพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 และประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง ให้ผู้ประกอบการพาณิชย์ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2553 ลงวันที่ 10 พฤศจิกายน 2553 โดยให้รัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามกฎหมายทั้งสองฉบับนี้ ซึ่งอยู่ในพันธกิจของ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ดังนี้ 1) พัฒนาระบบทะเบียนธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้มีความสะดวก ถูกต้อง รวดเร็ว และทันสมัย 2) พัฒนาผู้ประกอบการทุกระดับให้เข้มแข็งแข่งขันได้ 3) สร้างคุณค่าและนวัตกรรมการให้บริการข้อมูลธุรกิจ 4) กำกับดูแลและส่งเสริมธุรกิจให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2565)

พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 เป็นกฎหมายที่บัญญัติให้บุคคลที่ประกอบธุรกิจการค้าขายต้องจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบพาณิชย์กิจตาม มาตรา 5 โดยได้กำหนดกิจการ

ที่เป็นประเภทพาณิชย์กิจไว้ใน มาตรา 6 ให้ถือกิจการดังต่อไปนี้เป็นพาณิชย์กิจตามความหมายแห่งพระราชบัญญัตินี้ (1) การซื้อ การขาย การขายทอดตลาดการแลกเปลี่ยน (2) การให้เช่า การให้เช่าซื้อ (3) การเป็นนายหน้าหรือตัวแทนค้าต่างประเทศ (4) การขนส่ง (5) การหัตถกรรม การอุตสาหกรรม (6) การรับจ้างทำของ (7) การให้กู้ยืมเงิน การรับจำนำ การรับจำนอง (8) การคลังสินค้า (9) การรับแลกเปลี่ยนหรือซื้อขายเงินตราต่างประเทศ การซื้อ หรือขายตัวเงิน การธนาคาร การเครดิตฟองซิเอร์ การโพงยักวน (10) การรับประกันภัย (11) กิจการอื่นซึ่งกำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

ซึ่งกฎหมายฉบับนี้บัญญัติให้อยู่ในอำนาจของกระทรวงพาณิชย์รับผิดชอบตาม มาตรา 8 ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดเป็นครั้งคราวโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่าพาณิชย์กิจใดตามที่ระบุไว้ในมาตรา 6 ในท้องที่ใด ผู้ประกอบพาณิชย์กิจจะต้องจดทะเบียนพาณิชย์ มาตรา 9 ให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์เป็นสำนักงานกลางทะเบียนพาณิชย์มีหน้าที่กำกับดูแลการรับจดทะเบียนพาณิชย์ตามพระราชบัญญัตินี้

หากผู้ประกอบการพาณิชย์กิจไม่จดทะเบียนพาณิชย์ต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ มีความผิดตาม มาตรา 19 ผู้ประกอบพาณิชย์กิจผู้ใด (1) ไม่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ (2) แสดงรายการเท็จ หรือ (3) ไม่มาให้นายทะเบียนพาณิชย์สอบสวน ไม่ยอมให้ถ้อยคำหรือไม่ยอมให้นายทะเบียนพาณิชย์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบตาม มาตรา 17 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน

สองพันบาท และในกรณีตาม (1) อันเป็นความผิดต่อเนื่องกัน ให้ปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งร้อยบาท จนกว่าจะได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ต่อมากระทรวงพาณิชย์ได้ออกประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง ให้ผู้ประกอบการพาณิชย์กิจต้องจดทะเบียนพาณิชย์ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2553 เหตุผลในการออกประกาศฉบับนี้คือ “โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงให้การยื่นจดทะเบียนพาณิชย์ของผู้ประกอบการพาณิชย์กิจสอดคล้องกับการถ่ายโอนภารกิจตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 7(6) และมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบมาตรา 33 และมาตรา 43 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์จึงออกประกาศไว้”

สาระสำคัญของประกาศฉบับนี้เกี่ยวกับการเพิ่มเติมประเภทพาณิชย์กิจอยู่ในบทบัญญัติข้อ 5 ให้ผู้ประกอบการพาณิชย์กิจดังต่อไปนี้ไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือห้างหุ้นส่วนสามัญ ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือบริษัทมหาชนจำกัดตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด ทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักรต้องจดทะเบียนพาณิชย์(1)การขายหรือให้เช่า แผ่นซีดี แถบบันทึก วีดิทัศน์ แผ่นวีดิทัศน์ ดีวีดี หรือแผ่นวีดิทัศน์ระบบดิจิทัล

เฉพาะที่เกี่ยวกับการบันเทิง(2)การขายอัญมณีหรือเครื่องประดับซึ่งประดับด้วยอัญมณี(3) การซื้อขายสินค้าหรือบริการ โดยวิธีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่าย(4) การบริการอินเทอร์เน็ต(5) การให้เช่าพื้นที่ของเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย(6) การบริการเป็นตลาดกลางในการซื้อขายสินค้าหรือบริการ โดยวิธีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต(7) การผลิต รับจ้างผลิต แผ่นซีดี แถบบันทึก วีดิทัศน์ แผ่นวีดิทัศน์ ดีวีดี หรือแผ่นวีดิทัศน์ ระบบดิจิทัล เฉพาะที่เกี่ยวกับการบันเทิง(8) การให้บริการเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อใช้อินเทอร์เน็ต(9) การให้บริการฟังเพลงและร้องเพลงโดยคาราโอเกะ(10) การให้บริการเครื่องเล่นเกมส์(11) การให้บริการตู้เพลง(12) โรงงานแปรรูป แกะสลัก และการทำหัตถกรรมจากงาช้าง การค้าปลีก การค้าส่ง งาช้าง และผลิตภัณฑ์จากงาช้าง

ซึ่งตามประกาศฉบับนี้ “ข้อ 5(3) การซื้อขายสินค้าหรือบริการ โดยวิธีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่าย(6) การบริการเป็นตลาดกลางในการซื้อขายสินค้าหรือบริการ โดยวิธีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต” นั้นถือเป็นการบัญญัติเพิ่มประเภทพาณิชย์กิจการซื้อขายสินค้าบริการในระบบธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์หรือผ่านสื่อออนไลน์

กฎหมายทั้งสองฉบับนี้เป็นการกำหนดให้ผู้ขายสินค้า ผู้ประกอบการทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลผ่านสื่อออนไลน์ต้องจดทะเบียนผู้ประกอบการพาณิชย์เพื่อเป็นการยืนยันตัวตนของผู้ประกอบการ ซึ่งจะทำให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

กระทรวงพาณิชย์ จะเป็นองค์กรที่มีฐานข้อมูล ผู้ขายผู้ประกอบการทั่วประเทศ อันจะเป็น ฐานข้อมูลที่ทำให้ประชาชนใช้ประโยชน์ได้ โดยเข้ามาตรวจสอบสถานะตัวตนของผู้ขาย ผู้ประกอบการ ก่อนทำการซื้อสินค้าได้หรือ หากเกิดปัญหาจะทำให้สามารถค้นหาทราบ ตัวตนผู้ขายผู้ประกอบการได้ ผู้ประกอบการ หลบเลี่ยงไม่ยอมจดทะเบียนพาณิชย์กับ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ จะมี โทษถูกปรับ 2,000 บาท แต่ประชาชนส่วนใหญ่ ไม่ทราบว่ามีการกำหนดให้ผู้ขายผู้ประกอบการ จดทะเบียนพาณิชย์นี้ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มผู้ขายผู้ประกอบการที่เป็นบุคคลธรรมดา ในปัจจุบันมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในสื่อออนไลน์ ประชาชนไม่ทราบวิธีการเข้าไปตรวจสอบตัวตน ของผู้ขายผู้ประกอบการ เนื่องจากไม่มีการ ประชาสัมพันธ์จากองค์กรภาครัฐอย่างแพร่หลาย และกฎหมายทั้งสองฉบับนี้เป็นกฎหมายหลัก และกฎหมายรองที่ต่อเนื่องกัน แต่หน่วยงาน ที่บังคับใช้กฎหมายไม่ได้ให้ความสำคัญในการ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้รับทราบมากนัก

สรุปได้ว่า กฎหมายที่ประชาชนผู้ใช้ สื่อออนไลน์ซื้อสินค้าไม่รู้จักหรือรู้จักน้อยและ ไม่ทราบว่า จะเข้าถึงข้อมูลในการตรวจสอบข้อมูล ผู้ขายผู้ประกอบการดังนี้ พระราชบัญญัติ ทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 และ ประกาศ กระทรวงพาณิชย์ เรื่อง ให้ผู้ประกอบการพาณิชย์ กิจ ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2553 ลงวันที่ 10 พฤศจิกายน 2553 ข้อ 5 ซึ่งกฎหมาย ทั้งสองฉบับนี้เป็นกฎหมายหลักและกฎหมายรอง ที่ถือเป็นกฎหมายหลักสำคัญในการที่ไม่ได้มีการ ปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องเหมาะสมกับ

สภาพสังคมในปัจจุบันที่มีการสื่อสารในโลกโซเชียล และไม่ได้รับความสำคัญในการนำมาบังคับใช้ อย่างจริงจังรวมทั้งมีอัตราโทษปรับที่เป็นจำนวนเงิน ต่ำมาก อีกทั้งผู้ขายสินค้าออนไลน์ต้อง แสดงความสุจริตในการแสดงตัวตนโดยการ จดทะเบียนพาณิชย์กึ่งที่ทำให้ผู้ขายสินค้าได้มี การพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลในการทำ ธุรกิจทางอิเล็กทรอนิกส์เสนอขายสินค้าบน สื่อออนไลน์ต่าง ๆ ในโลกโซเชียลได้ถูกต้องตาม กฎหมาย และการที่ประชาชนไม่รู้จักหรือรู้จักน้อย กฎหมายทั้งสองฉบับนี้ เพราะประชาชนไม่ทราบว่า มีกฎหมายดังกล่าว อีกทั้งกฎหมายมีความล้าสมัยและ แยกฉบับกัน องค์กรภาครัฐเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ น้อยข้อมูลยังเข้าไม่ถึงประชาชนทั่วไป ทำให้ ประชาชนที่ต้องการตรวจสอบตัวตนผู้ขาย ผู้ประกอบการก่อนตัดสินใจซื้อสินค้าเพื่อป้องกัน การถูกหลอกลวง หรือเมื่อเกิดปัญหาการ ใช้สื่อออนไลน์ซื้อสินค้าไม่ทราบว่าสามารถ นำเรื่องฟ้องคดีต่อศาลด้วยตนเองได้ หรือฟ้องคดี ได้แล้วแต่ดำเนินกระบวนการคดีผิดพลาด ทำให้ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากกฎหมายดังกล่าว เป็นข้อเสียหรือข้อด้อยที่เกิดผลกระทบเสียหาย เสียเวลาในการติดตามหาผู้กระทำผิดมาชดใช้ ค่าเสียหาย และส่งผลกระทบให้กฎหมายดังกล่าว นั้นไม่ได้นำมาใช้เพื่อประโยชน์ของประชาชน อย่างเต็มที่

ดังนั้นจึงเสนอความเห็นว่าการพัฒนา กฎหมายรองรับการซื้อสินค้าออนไลน์โดยนำ หลักสุจริตมาใช้ในการพัฒนากฎหมายให้มีการ แสดงตัวตนของผู้ขายสินค้าทางออนไลน์ ด้วยการจดทะเบียนพาณิชย์กึ่งให้ถูกต้อง ตามกฎหมาย และควรแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติม

กฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าวอันเป็นกฎหมายหลักและกฎหมายรองให้สอดคล้องกัน โดยการปรับปรุง พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 มาตรา 6(1) ให้ครอบคลุมประเภทสินค้าออนไลน์และมาตรา 19 เพิ่มอัตราโทษตามหลักทฤษฎีอัตราโทษที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อข่มขู่หรือยับยั้งผู้ที่คิดจะกระทำความผิดเพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์สังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน และกระทรวงพาณิชย์และองค์กรภาครัฐที่กำกับดูแลโลกไซเบอร์ควรนำกฎหมายนี้มาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือประชาชนผู้บริโภคใช้สื่อออนไลน์ซื้อสินค้าให้ได้มากขึ้น

7. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ควรแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่สำคัญคือ พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 และประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่องให้ผู้ประกอบพาณิชย์กิจต้องจดทะเบียนพาณิชย์ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2553 ลงวันที่ 10 พฤศจิกายน 2553 ข้อ 5 ดังนี้

1) นำบทบัญญัติใน ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง ให้ผู้ประกอบพาณิชย์กิจต้องจดทะเบียนพาณิชย์ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2553 ลงวันที่ 10 พฤศจิกายน 2553 “ข้อ 5(3) การซื้อขายสินค้าหรือบริการ โดยวิธีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่าย” มาปรับปรุงเพิ่มเติมในพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 “มาตรา 6 ให้ถือกิจการดังต่อไปนี้ เป็นพาณิชย์กิจตามความหมายแห่งพระราชบัญญัตินี้ (1) การซื้อ การขาย การขายทอดตลาด

การแลกเปลี่ยน” เป็นต้นี้ พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 “มาตรา 6(1) การซื้อ การขาย การขายทอดตลาด การแลกเปลี่ยน การให้บริการ สินค้าและบริการ โดยวิธีการค้าปกติ หรือโดยวิธีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่าย หรือโดยวิธีอื่นใด” เพื่อให้หลักกฎหมายที่ใช้บังคับให้ผู้ขายหรือผู้ประกอบการพาณิชย์กิจที่ขายสินค้าผ่านสื่อออนไลน์ต้องจดทะเบียนพาณิชย์กิจกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์และทำให้หลักกฎหมายข้อนี้ได้รับความสำคัญเพิ่มมากขึ้นยกระดับจากกฎหมายรองเป็นกฎหมายหลัก กระทรวงพาณิชย์และองค์กรภาครัฐนำไปบังคับใช้ให้ผู้ขายหรือผู้ประกอบการพาณิชย์กิจต้องแสดงตัวตนจดทะเบียนพาณิชย์กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งจะส่งผลดีต่อประชาชนได้มีแหล่งข้อมูลในการตรวจสอบผู้ขายหรือผู้ประกอบการอย่างสมบูรณ์

2) แก้ไขบทลงโทษในบทบัญญัติ พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 “มาตรา 19 ผู้ประกอบพาณิชย์กิจผู้ใด (1) ไม่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ (2) แสดงรายการเท็จ หรือ (3) ไม่มาให้นายทะเบียนพาณิชย์สอบสวน ไม่ยอมให้ถ้อยคำหรือไม่ยอมให้นายทะเบียนพาณิชย์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบตามมาตรา 17 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท และในกรณีตาม (1) อันเป็นความผิดต่อเนื่องกัน ให้ปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งร้อยบาท จนกว่าจะได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้” ให้มีอัตราโทษปรับที่เพิ่มสูงขึ้นจนทำให้ผู้ขายหรือผู้ประกอบการ

รู้สึกกลัวหากไม่ไปจดทะเบียนพาณิชย์กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ โดยแก้ไขเป็นดังนี้ “มาตรา 19 ผู้ประกอบพาณิชย์กิจผู้ใด (1) ไม่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ (2) แสดงรายการเท็จ หรือ (3) ไม่มาให้ นายทะเบียนพาณิชย์สอบสวน ไม่ยอมให้ ถ้อยคำ หรือไม่ยอมให้นายทะเบียนพาณิชย์ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบตามมาตรา 17 มีความผิดต้องระวางโทษปรับหนึ่งแสนบาท และในกรณีตาม (1) อันเป็นความผิดต่อเนื่องกัน ให้ปรับอีกวันละหนึ่งหมื่นบาท จนกว่าจะได้

ปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้” ซึ่งอาจทำให้ผู้ขายหรือผู้ประกอบการให้ความสำคัญ ต้องขอจดทะเบียนพาณิชย์กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ประชาชน ได้มีแหล่งข้อมูลในการตรวจสอบผู้ขายหรือผู้ประกอบการ อาจทำให้ปัญหาการค้าอาชญากรรม การหลอกลวงฉ้อโกงการซื้อขายออนไลน์ได้ ทำให้ประเทศได้รับความปลอดภัยทางไซเบอร์และทำให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยใช้ระบบสื่อออนไลน์ได้ดีมากขึ้น ดังสรุปตารางดังนี้

กฎหมายเดิม	กฎหมายเสนอแก้ไขใหม่
ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง ให้ผู้ประกอบการพาณิชย์กิจต้องจดทะเบียนพาณิชย์ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2553 ลงวันที่ 10 พฤศจิกายน 2553 “ข้อ 5(3) การซื้อขายสินค้าหรือบริการ โดยวิธีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่าย” มาปรับปรุงเพิ่มเติมใน พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 “มาตรา 6 ให้ถือกิจการดังต่อไปนี้ เป็นพาณิชย์กิจตามความหมายแห่งพระราชบัญญัตินี้ (1) การซื้อ การขาย การขายทอดตลาด การแลกเปลี่ยน”	พระราชบัญญัติ ทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 เพิ่มเติม “มาตรา 6(1) การซื้อ การขาย การขายทอดตลาด การแลกเปลี่ยน การให้บริการ สินค้าและบริการ โดยวิธีการค้าปกติ หรือโดยวิธีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่าย หรือโดยวิธีอื่นใด”
พระราชบัญญัติ ทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 “มาตรา 19 ผู้ประกอบพาณิชย์กิจผู้ใด (1) ไม่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ (2) แสดงรายการเท็จ หรือ (3) ไม่มาให้ นายทะเบียนพาณิชย์สอบสวน ไม่ยอมให้ ถ้อยคำ หรือไม่ยอมให้นายทะเบียนพาณิชย์	พระราชบัญญัติ ทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 แก้ไข “มาตรา 19 ผู้ประกอบพาณิชย์กิจผู้ใด (1) ไม่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ (2) แสดงรายการเท็จ หรือ (3) ไม่มาให้ นายทะเบียนพาณิชย์สอบสวน ไม่ยอมให้

หรือพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบตาม มาตรา 17 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน สองพันบาท และในกรณีตาม (1) อันเป็น ความผิดต่อเนื่องกัน ให้ปรับอีกวันละไม่เกิน หนึ่งร้อยบาท จนกว่าจะได้ปฏิบัติให้เป็นไป ตามพระราชบัญญัตินี้”	ถ้อยคำ หรือไม่ยอมให้นายทะเบียนพาณิชย์ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบตาม มาตรา 17 มีความผิดต้องระวางโทษปรับ <u>หนึ่งแสนบาท</u> และในกรณีตาม (1) อันเป็น ความผิดต่อเนื่องกัน ให้ปรับอีกวันละหนึ่งหมื่นบาท จนกว่าจะได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้”
ปัญหากฎหมายไม่ครอบคลุมการซื้อขาย สินค้าออนไลน์และมีอัตราโทษปรับต่ำ ไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน	ผลดีที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ทำให้ปัญหา ก่ออาชญากรรมการหลอกลวงฉ้อโกงการซื้อ สินค้าออนไลน์ลดลงได้ ทำให้ประเทศได้รับ ความปลอดภัยทางไซเบอร์และทำให้เกิดการ พัฒนาเศรษฐกิจโดยใช้ระบบสื่อออนไลน์ได้ดี มากขึ้น

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

นโยบายด้านการแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติม
กฎหมาย กระทรวงพาณิชย์ ควรแต่งตั้ง
คณะกรรมการศึกษาเสนอแก้ไข พระราชบัญญัติ
ทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 มาตรา 6(1)
ให้ครอบคลุมประเภทสินค้าออนไลน์ และ
มาตรา 19 เพิ่มอัตราโทษ เพื่อให้สอดคล้องกับ
สถานการณ์ในปัจจุบัน

8.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1) กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวง
พาณิชย์ ควรนำกฎหมายการจดทะเบียนพาณิชย์
มาปรับใช้บังคับโดยการแจ้งประชาสัมพันธ์
ให้ผู้ขายสินค้าบนสื่อออนไลน์ดำเนินการแสดงตัวตน
ด้วยการเข้าจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบพาณิชย์กิจ
ตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499
เพื่อจะได้เก็บรายงานฐานข้อมูลผู้ขายสินค้า

ออนไลน์ไว้ทำการตรวจสอบตัวตนในการทำ
ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ในโลกไซเบอร์และ
แพลตฟอร์มดิจิทัลต่าง ๆ

2) กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวง
พาณิชย์ ควรจัดทำข้อมูลการแสดงตัวตนของ
ผู้ขายสินค้าออนไลน์ให้ประชาชนทั่วไปและ
ผู้บริโภคเข้าถึงตรวจสอบได้ง่าย รวมทั้ง
ประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักทั่วไป เช่น การเผยแพร่
ทางช่องทางเว็บไซต์ แอปพลิเคชันต่าง ๆ เป็นต้น

3) กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวง
พาณิชย์ ควรออกระเบียบบังคับให้ผู้ประกอบ
พาณิชย์กิจผู้ประกอบธุรกิจ ผู้ประกอบการที่
จดทะเบียนพาณิชย์กิจและประกอบธุรกรรมทาง
อิเล็กทรอนิกส์ทำการแสดงตัวตน
การจดทะเบียนต่อประชาชนทั่วไปทุกช่องทาง
ที่ทำการเผยแพร่ช่องทางการขายสินค้าและ
บริการ

4) องค์กรภาครัฐต่าง ๆ รวมทั้งกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งมีหน้าที่กำกับดูแลปัญหาการซื้อขายสินค้าออนไลน์ ควรกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานการประชาสัมพันธ์ วิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาการซื้อขายสินค้าผ่านสื่อออนไลน์ ด้วยการตรวจสอบตัวตนของผู้ขายผู้ประกอบการกับองค์กรภาครัฐ เช่น กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ก่อนตัดสินใจตกลงซื้อขายสินค้า ทั้งการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ การจัดอบรม

สัมมนาในโรงเรียน มหาวิทยาลัย ชุมชน องค์กรต่าง ๆ ให้กับกลุ่มเด็ก นักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครอง และประชาชนทั่วไป ได้รับรู้รับทราบเป็นประจำ

8.3 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

นำข้อมูลการทำวิจัยครั้งนี้ไปขยายผลทำวิจัยเชิงปริมาณการตรวจสอบผลการใช้กฎหมายในการลดปัญหาและคดีความการซื้อขายสินค้าออนไลน์ □

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2565). วิสัยทัศน์/พันธกิจ/กลยุทธ์. ค้นเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2565. https://www.dbd.go.th/news_view.php?nid=469412625
- กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2565). ดีอีเอส เผยปัญหาซื้อขายออนไลน์ปี 64 ทำสถิตินิวไฮ 33,080 ครั้ง. ค้นเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2565. mdes.go.th/news/detail/5027-ดีอีเอส-เผยปัญหาซื้อขายสินค้าออนไลน์ปี-64 ทำสถิตินิวไฮ-33-080-ครั้ง.
- ปราโมทย์ เสริมศีลธรรม. (2564). หลักเกณฑ์ในการกำหนดโทษทางอาญา ภายใต้โครงการสนับสนุนสารสนเทศเพื่อการทำงานของสมาชิกรัฐสภา. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.
- วรนาрі สิงห์โต เอกสารประกอบการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช หน่วยที่ 1 หลักสุจริต. ค้นเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2567. จาก <https://www.stou.ac.th/schools/slwt/upload/ex40701-1.pdf>
- สมวลี ลิ้มปรีชามาร. (2565). เทรนด์พฤติกรรมผู้บริโภค-ผู้ประกอบการจะไปที่ทิศทางไหนหลังสถานการณ์โควิด-19. <https://marketeeronline.co/archives/158845>.
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. (2565). ETDA เผยมูลค่าอีคอมเมิร์ซไทย ปี 63 อยู่ที่ 3.78 ล้านล้านบาท คาดปี 64 พุ่งไปที่ 4.01 ล้านล้านบาท. ค้นเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2565. <https://www.etda.or.th/th/pr-news/ETDA-Reveals-the-Value-of-e-Commerce-in-2021.aspx>
- เสมอ นิมเงิน. (2563). ภัยคุกคามทางไซเบอร์กับกฎหมายไซเบอร์ไทย. ค้นเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2565. <https://www.prd.go.th/th/file/get/file/2020122193f1c24f1221ab701e6cd1f075693b68110106.pdf>
- อนุภาค มาตรมุล และ อิศราวุฒิ เอี่ยมวิริยะกุล. (2561). เตรียมพร้อมภาคการเงินเพื่อรับมือภัยทางไซเบอร์. ค้นเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2565 https://www.bot.or.th/th/research-and-publications/articles-and-publications/articles/Article_17Oct201.html

ภาษาอังกฤษ

- Graeme Newman. (1978). The Punishment Response. Philadelphia : J.B. Lippincott Company.
- Meyer, M. D., & Miller, E. J. (1984). Urban transportation planning: a decision-oriented approach.

SPRING. (2022). Royal Thai Police reveals CyberCrime statistics for 2021 and reveals this year's trends. Retrieved October 1, 2022. <https://www.springnews.co.th/spring-life/819659>.